

A PUMA EZRED EMLÉKEZETE ALMÁDIBAN

A *Pomerium – Múltidéző napok Balatonalmádiban*¹ névre keresztelt, háromnapos rendezvény (2023. szeptember 21–23.) a Budapest100 Balaton-felvidéki adaptációjaként, mint a TÁJTÉKA projekt egyik őszi eseménye szerepelt a Veszprém–Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa programban.² A rendezvény helyi témákra, a közösség valós, belső és egymás felé is bemutatandó értékeire fókuszált. Így vált fontossá a település múltjának az a pár hónapja is, amikor a honi légvédelem vadászpilótáinak fészke lett Balatonalmádi, ahol a vadászok nappala és estéje között kialakult kettősség a frontkatonák világában talán a legélesebb kontrasztot mutatta csata és pihenő között. A téma – bármennyire is különleges – szinte teljesen kutatatlan és feldolgozatlan. A fellelhető információk pár visszaemlékezésből emelhetők ki. Ezek lehetnek életrajzi ihlettségű könyvek, mint Tobak Tibor³ vagy épp Krascsenics Lajos⁴ kötetbe rendezett visszaemlékezései, vagy rövid, egy-egy konkrét szituációt leíró cikkek, melyek java része a *Magyar Szárnyak* hasábjain, valamint a *TOP GUN* és az *Aranysas* folyóiratokban jelent meg, részinformációkkal szolgálva a témáról.

Az 1944 áprilisában Magyarországot érő súlyos szövetséges légitámadások elleni hatékonyabb védekezésként hozták létre a 101-es honi vadászpilóta osztályt, melynek jelképe egy üvöltő, vörös pumafej – innen ered az azóta ismert elnevezésük, a Pumák. Az alakulat több önálló vadászpilóta-század (Ferihegyről a 2/1-es, Szolnokról az 1/1-es és Mátyásföldről az 5/3-as) összevonásával jött létre 1944. május 1-jén a Veszprém-Jutasi repülőtéren. Onnan szálltak fel nap mint nap, és próbálták ellátni a magyar légtér védelmét a rendkívüli túlerővel szemben.⁵ Mivel a hadi repterek kiemelt célpontnak

¹ A rendezvényt a Kortárs Építészeti Központ (KÉK), valamint Balatonalmádi helyi kulturális és civil szervezetek szervezték helyi lakosok bevonásával.

² A TÁJTÉKA projekt a KÉK szervezésében, a Veszprém–Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa (VEB2023) program keretében valósult meg 2021–2023 között. A projekt a Balaton-felvidéki kultúrtájjal foglalkozott regionális szinten, fő célja pedig az volt, hogy megkeressék, összegyűjtsék és megmutassák azokat a régi és új gyakorlatokat, életmódmintázatokat, amelyek az itt élők és a tájat megismerni vágyók valódi igényeire és értékeire épülnek. Ennek részeként a KÉK bevált módszertanai alapján a helyiekkel együtt, a helyi erőforrásokra építve szerveztek különféle programokat. A fesztivál, a budapesti nyitott házak hétvégéje szolgált, amelynek fókuszában a helyi közösségek és az épített, illetve kulturális örökség kapcsolata áll.

³ Tobak Tibor hadnagy (Budapest, 1921. november 24. – Budapest, 2001. január 08.), a 101-es vadász-osztály 3. (kódneve: Drótkefe) századának pilótája. *Tobak Tibor: Pumák földön-égen*. Budapest, 1989. (A továbbiakban: *Tobak* 1989.) Az Almádival kapcsolatban releváns részletek: 114–141. o.

⁴ Krascsenics Lajos szakaszvezető (Vizslás, 1921. szeptember 12. – Győr, 2001. augusztus 06.), a 101-es vadász-osztály 2. (kódneve: Retek) századának pilótája. *Krascsenics Lajos: Egy magyar királyi vadászpilóta visszaemlékezései*. Budapest, 1990. Az Almádival kapcsolatban releváns részletek: 15–51. o.

⁵ *Pataky Iván – Rozsos László – Sárhidai Gyula: Légi háború Magyarország felett I.* Budapest, 1992. 202. o.

számítottak, a vadászrepülő-osztály hajózóit biztonságuk érdekében a közeli Balatonalmádiban szállásolták el. A fürdőhelyi közeg segítette a pilóták regenerálódását is a bevetések között.

2023-ban már viszonylag kevés primer forrással rendelkezünk, nagyon nehéz olyan személyt találni, aki saját emlékeivel tud hozzájárulni az 1944 nyarán zajló eseménysor pontosításához, gyakorlatilag a huszonnegyedik órában járunk, ami az oral history lehetőségeit e téren illeti. Ráadásul a kevés, még élő szemtanú is gyerekként élte meg azt az időt, valamint az egészségi, szellemi állapotuk, továbbá a beléjük nevelt félelem is nehezítő körülmény a kutatás számára. Van azonban még bőséggel tárgyi emlék és szekunder forrás adatközlői szinten is. Ezek java mint nem keresett, töredékes tudás lappang, így a Balatonalmádi rendezvény részeként fontos feladatunknak éreztük a helyiek figyelmét felhívni a múltjuk eme különleges részletére, valamint a témafelvetést eljuttatva minél szélesebb rétegekhez, átfogó adatgyűjtésbe kezdtünk. A visszaemlékezések adta támpontok is ellentmondásokkal tarkítottak, így a pontos körletbeosztástól a napi rutinként látogatott helyekig számos megválaszolendő kérdéssel kell foglalkozni, mire kötet formátumban közreadható anyaggá válik a most elkezdődött adatgyűjtés. A négy, kiemelten fontos épület közül, amelyek a vadászosztály szállásául szolgáltak, már csak kettő áll változatlan tömegben, a Balatoni Yacht Club klubháza és a valamikori Hotel Abbázia. A Vasutasok üdülőháza mára sajnos nyomtalanul eltűnt, az egykori híres szórakozóhely, a Pannónia étterem és szálloda pedig két, teljes struktúráját érintő átépítés után már nem tartalmazza az eredeti épület formai elemeit.

A *Pomerium* programsorába beépített délután folyamán az „amerikai szезon” eseményeit, valamint a környék repülőeseményeit mutattuk be egy alkalmi kamarakiállítás keretében. A helyi érdekeltségű leletanyagból nagyobb elemként a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum gyűjteményéből a Benkő Lajos⁶ hadnagy által, Felsőörs felett lelőtt amerikai B–24-es bombázórepülőgép szárnydarabját⁷ és a Balatonalmádi északi határában lezuhant, német FW–189-es, kéttörzsű közelfelderítő gép⁸ vezérsíkjának burkolatát hoztuk el. A szárnydarabnál külön kiemelhető, hogy a magyar légvédelem 101/1. (Zongora) századának pilótája által vívott légiharcot Almádiból mind a lakosság, mind a fürdőlátogató nagyközönség, mind az ezred épp szabadnapos pilótái végignézték, így az az egyik releváns „helyi” anyagként volt jelen. Pálffy Sándornak, a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum hadirégészeti kutatásokkal foglalkozó szakértőjének köszönhetően az Iharkút mellett lezuhant német Me–109G vadászrepülőgép futószára és a Dudar felett lelőtt B–24-es egyik oxigéntartálya idézte meg a tágabb vonzáskörzetben lezajlott

⁶ Benkő Lajos hadnagy (Veszprém, 1920. augusztus 21. – Veszprém, 1975. július 20.), a 101-es vadászosztály 1. (kódneve: Zongora) századának pilótája.

⁷ *Pataky Iván – Rozsos László – Sárhidai Gyula: Légi háború Magyarország felett II.* Budapest, 1992. 120. o. Az amerikai 459. bombázócsoporthoz 757-es századának gépe az amerikai források szerint az eredeti célterület felett, Sziléziában veszett oda légvédelmi találat következtében.

⁸ *Punka György: Vadász helyett felderítő. TOP GUN, 3. (1992) 6. sz. 52–53. o.*

légiharcokat. Piciny betekéntként a honi légvédelemben, az elsőként hősi halált halt magyar pilóták egyikének, a Ferihegyen állomásozó 2/1-es vadászpilóta században repülő Murvai János hivatásos őrmesternek a gépéből származó darabok,⁹ valamint az Érd keleti határában, a Halápi-majornál lelőtt B-24-es burkolatából, motorjából és az oldallövész védőfelszereléséből (repezsek ellen védő mellény, ún. *flak suit*) származó apró alkatrészek¹⁰ segítettek a szemléltetésben. A több múzeum összefogásával végzett hadirégészeti kutatás¹¹ sok olyan apró repülőalkatrész bemutatását tette lehetővé, melyek segíthetnek abban, hogy akár a múzeumok közösségi régészeti programjában tevékenykedők, akár a helyi lakosság és a környékbeli gazdálkodók észlelhessék ezeket a hadtörténetileg fontos helyszíneket, és a múzeumok valamelyikét értesítve kutathatóvá váljanak a ma még feledésre vagy fosztásra ítélt helyek.

Az eső ellenére is folyamatosan érkező látogatók között számos fiatal volt, akiknek az érdeklődését felkeltette a téma – számukra eddig ismeretlen, de érdekes és izgalmas fejezete nyílt ki Almádi történetének. Az esemény látogatói között sokaknál felszínre törtek emlékek, és az oral history gyűjtése már a helyszínen megkezdődhetett. Eddig ismeretlen adatok, emlékmorzsák birtokába jutottunk Huszár András hadnagy¹² és Király Gyula hadnagy¹³ életéből, valamint egy, az ezrednél szolgált legénységi állományú katona lánya hozta el egyik féltett kincsét, a Herendi porcelánmanufaktúrában készült korabeli pumás hamutálat. Bízunk abban, hogy a most megindult folyamat még

⁹ Az 1944. március 17-én lezajlott légiharcban a hazánkat még akkor nem bombázó, csak átrepülő kötelékkel került harcrintkezésbe a 2/1-es század egyik raja. A rajparancsnok, Szombathelyi Elemér főhadnagy (Fadd, 1918. április 8. – Ferihegy, 1944. április 2.) és a géppár-parancsnok, Molnár Miklós hadnagy (Debrecen, 1921. június 26. – Győr, 1944. június 26.) gépe találatot kapva, de hazatért Ferihegyre. Murvai János őrmester (Csorvás, 1915. január 18. – Mezőkomárom, 1944. március 17.) viszont Mezőkomárom határában kényszerleszállás kísérelt meg, amit a csendőri jelentések alapján súlyos sérüléseiből eredő vérvesztése miatt már nem tudott végrehajtani, és a manőver közben életét vesztette. A raj másik kísérője, Kis-Benedek István tizedes (Hejőcsaba, 1922. február 19. – Szabadhidvég, 1944. március 17.) pedig már a levegőben halálos sebet kaphatott, mert gépe függőleges zuhanásban érkezett le Szabadhidvég határában, Pélpusztánál, becsapódásakor mély krátert vájva.

¹⁰ A védőfelszerelést a második, Magyarországot támadó nagy létszámú bevetés egyik amerikai áldozata viselte. A 451. bombázócsoporthoz tartozó 727-es százada Miss America becenevű gépének leolvasztását Sárkány Sándor hadnagy (Szarvas, 1922. szeptember 22. – Alsóbeszterce, 1944. május 24.) légigyőzelmeként igazolták, aki az esemény időpontjában a 2/1-es század pilótája volt.

¹¹ A 2021 végén indult kutatások a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Régészeti Osztályával együttműködve jelenleg az Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Régészeti Intézet (MNM NRI), a ráckevei Árpád Múzeum, a tatai Kuny Domokos Múzeum, a székesfehérvári Szent István Király Múzeum, valamint a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum keretei között zajlanak. Ezek egyik ága a repülőgépproncsok feltárása régészeti dokumentációs protokoll alkalmazásával, de cél a régészeti korú helyszínek, objektumok feltárása, valamint terepbejárások során „mellékesen” előkerülő, a légvédelemhez kapcsolható tárgyi emlékek gyűjtése, dokumentálása és bemutatása is. Ezekhez kapcsolódik az MNM NRI közösségi régészeti programja, amelynek keretében a fémkeresős kutatások mellett az önkéntesek a kutatómunka további fázisaiba is bevonódnak.

¹² Huszár András zászlós (Budapest, 1919. július 12. – Stockholm, 1995. április 27.), a 101-es vadászosztály 3. (kódneve: Drótkéfe) századának pilótája.

¹³ Király Gyula hadnagy (Debrecen, 1923. május 10. – bevetésen eltűnt Ősi térségében, 1944. június 14.), a 101. vadászosztály 2. (kódneve: Retek) századának pilótája.

sok, akár csak másodkézből származó emlékekkel, adattal, családi archívumokban őrzött fotóval gyarapíthatja a meglévő forrásokat, és retrospektív módon visszafejthető lesz a visszaemlékezések közötti számos ellentmondás, pontosíthatóvá válnak helyszínek, események.

A rendezvény helyszíne a Pannónia Kulturális Központ és Könyvtár volt, amely a további gyűjtési folyamat bázisa is lett, az a fix pont, ahol gyűlhet a helyi emlék- és tárgyananyag. Emellett a település által kezelt helytörténeti fotó- és iratanyag őrzési helye is ez, amelynek szisztematikus átvizsgálása szintén kezdetét vette. A település tágabb környezetét is érintő régészeti topográfiai kutatások „melléktermékeként” azonosított helyszínek mellett ez az itt felgyűlő kép-, lelet- és hanganyag alkotja a gerincét végül annak az átfogó ismeretegyüttesnek, amely reményeink szerint pontos, a vitás pontokat tisztázó képet fest majd erről a különleges miliőről, a honi légvédelem vadászpilótáinak minden mástól eltérő világáról. Feltáruhat az Almádban létrejött „buborék”, amely az amerikaiakkal éles harcban álló egyedüli alakulat otléte miatt az egyetlen „nyugatos érzetű szórakozóhely” tette¹⁴ a Balaton partjának ezt a máig varázslatos pontját abban a rövid időszakban. Ennek a „kettős létnek” a civil világa, a szabadnapok és az esték féktelen szórakozása olyan kontrasztot ad a sokszoros túlerő ellen viselt harcok mellé, ami segíthet bensőséges, emberi, de objektív képet alkotni a pilótákról, akár általánosságban, akár századokra, rajokra, egységekre lebontva.

1. kép: Herendi hamutál a Puma alakulat jelvényével. (Bátor Ferenc hagyatékából)

¹⁴ „Buttola Ede és tánczenekara játszotta Cole Porter ragyogó számát, a »Night and day«-t. Sehoh másutt az országban nem volt ajánlatos egy zenekarnak ilyen amerikai sikerszámot játszani, úgynevezett »hazafias« okból. Mi tehattük, hiszen az amerikaiak ellen az országban csak mi harcoltunk szemtől szembe...” *Tobak* 1989. 119. o.

2. kép: Az Iharkút mellett lezuhant német Me-109G vadászpilóta futószára Pálffy Sándor gyűjteményéből. (Fotó: Cseh Edina)

3. kép: A Benkő Lajos hadnagy által Felsőörs felett lelőtt amerikai B-24-es bombázórepülőgép szárnyának darabja a Laczkó Dezső Múzeum gyűjteményéből. (Fotó: Cseh Edina)

TARTALOM

TANULMÁNYOK	
NÉMETH BALÁZS – PADÁNYI JÓZSEF – HAMZA EMIL	Tűzfegyverek hatékonysága Zrínyi-Újvár 1664. évi ostrománál II. Ballisztikai vizsgálatok indirekt megközelítéssel Zrínyi-Újvár lövedékei segítségével 3
MOLNÁR ANDRÁS	A josefstadi várbörtön foglyai. Náray Imre levele és névjegyzéke 1853-ból 57
KÖZLEMÉNYEK	
TŐSÉR MÁRTON	Peleanon – a késő bizánci és korai oszmán taktika példája. 101
TAMÁS MÁTÉ	Szállítmányozás, elszámolás és kooperáció: egy hadseregellátási ügylet a 19. század eleji Habsburg Monarchiában. 123
ADATTÁR	
BONA GÁBOR	A honvédsereg hősi halált halt tisztjei 1848/1849-ben. I. rész (A–K) 153
MŰHELY	
SERES ISTVÁN	Rózsa Sándor szabadcsapatának tisztkara 1848-ban 215
SZEMLE	
HAJAGOS JÓZSEF	Dessewffy Arisztid, a vitéz huszártábornok (<i>Kemény Krisztián</i>) 225
KEMÉNY KRISZTIÁN	Az 1849. március 5-ei szolnoki ütközet története és okmánytára (<i>Solymosi József</i>) 230
RICHARD VAN EMDEN	Boy Soldiers of the Great War (<i>Szabó Róbert Károly</i>) 234
KRÓNKA	
TÓTH DOMINIK	Beszámoló a „Filmre vitt történelem” című konferenciáról 239
PAPP ATTILA	A Puma ezred emlékezete Almádiban 245

TABLE OF CONTENT

	RESEARCH ARTICLES	
BALÁZS NÉMETH – JÓZSEF PADÁNYI – EMIL HAMZA	The Effectiveness of Firearms at the Siege of Zrinyi-Újvár in 1664. Part II. Ballistic Tests with Indirect Approach Using Shells Found at Zrinyi-Újvár	3
ANDRÁS MOLNÁR	Prisoners in the Josefstadt Fort Dungeon. A Letter and a List of Names by Imre Náray from 1853.	57
	PUBLICATONS	
MÁRTON TŐSÉR	Peleanon – an Example of Late Byzantine and Early Ottoman Tactics	101
MÁTÉ TAMÁS	Transport, Clearing and Cooperation: A Military Supply Transaction and Its Clearing in the Early 19 th Century Habsburg Monarchy.	123
	DATABASE	
GÁBOR BONA	Officers of the Honvéd Army Killed in Action in 1848/1849. Part I (A–K)	153
	WORKSHOP	
ISTVÁN SERES	Officer Corps of Sándor Rózsa’s Free Troops in 1848	215
	REVIEW	
JÓZSEF HAJAGOS	Aristid Dessewffy, the Valiant Hussar General (<i>Krisztián Kemény</i>)	225
KRISZTIÁN KEMÉNY	History and Documents of the Battle of Szolnok on 5 March 1849 (<i>József Solymosi</i>)	230
RICHARD VAN EMDEN	Boy Soldiers of the Great War (<i>Róbert Károly Szabó</i>)	234
	CHRONICLE	
DOMINIK TÓTH	Report on the Conference “History on Film”	239
ATTILA PAPP	Remembrance of the Puma Regiment in Almádi.	245

INHALT

	STUDIEN	
BALÁZS NÉMETH – JÓZSEF PADÁNYI – EMIL HAMZA	Die Effizienz von Feuerwaffen bei der Belagerung von Zrínyi-Újvár (Neu-Zrin) im Jahr 1664. Teil 2. Ballistikuntersuchungen mit indirektem Ansatz mit Hilfe der Geschosse von Zrínyi-Újvár	3
ANDRÁS MOLNÁR	Die Gefangenen des Burggefängnisses von Josefstadt. Der Brief und das Namensverzeichnis von Imre Náray aus dem Jahr 1853	57
	MITTEILUNGEN	
MÁRTON TÓSER	Pelekanon – Ein Beispiel der spätbyzantinischen und frühosmanischen Taktik	101
MÁTÉ TAMÁS	Versorgung, Verrechnung und Kooperation: Ein Armeeversorgungsgeschäft und seine Verrechnung in der Habsburgermonarchie zu Beginn des 19. Jahrhunderts	123
	DATENBANK	
GÁBOR BONA	Die den Heldentod gestorbenen Offiziere der Honvéd-Armee im Jahr 1848/1849. Teil 1. (A–K)	153
	WERKSTATT	
ISTVÁN SERES	Der Offizierskorps der Freischar von Sándor Rózsa im Jahr 1848	215
	RUNDSCHAU	
JÓZSEF HAJAGOS	Arisztid Desseffy, der tapfere Husarengeneral (<i>Krisztián Kemény</i>)	225
KRISZTIÁN KEMÉNY	Die Geschichte und die Urkundensammlung des Gefechts bei Szolnok (Sollnock) am 5. März 1849 (<i>József Solymosi</i>)	230
RICHARD VAN EMDEN	Boy Soldiers of the Great War (<i>Róbert Károly Szabó</i>)	234
	CHRONIK	
DOMINIK TÓTH	Bericht über die Konferenz „Filmre vitt történelem” [Verfilmte Geschichte]	239
ATTILA PAPP	Das Andenken des Regiments Puma in Almádi	245

TABLE DES MATIÈRES

	ÉTUDES	
BALÁZS NÉMETH – JÓZSEF PADÁNYI – EMIL HAMZA	Efficacité des armes à feu lors du siège de Zrínyi-Újvár en 1664 II. Essais balistiques avec approche indirecte utilisant des projectiles de Zrínyi-Újvár	3
ANDRÁS MOLNÁR	Les détenus de la prison de la forteresse de Josefstadt. Courrier et liste nominale rédigés par Imre Náray en 1853	57
	PUBLICATIONS	
MÁRTON TŐSÉR	Pélékanon – un exemple de tactique de la fin de l'époque byzantine et du début de l'époque ottomane	101
MÁTÉ TAMÁS	Transport, règlement et coopération : une transaction d'approvisionnement de l'armée et son règlement au début du 19 ^e siècle dans la monarchie des Habsbourg	123
	BASE DE DONNÉES	
GÁBOR BONA	Les officiers de l'armée hongroise tombés pour la patrie en 1848–1849. Première partie (A–K)	153
	ATELIER	
ISTVÁN SERES	Les officiers du corps franc de Sándor Rózsa en 1848	215
	REVUE	
JÓZSEF HAJAGOS	Arisztid Dessewffy, le brave général de hussards (<i>Krisztián Kemény</i>)	225
KRISZTIÁN KEMÉNY	L'histoire et la revue des archives de la bataille de Szolnok du 5 mars 1849 (<i>József Solymosi</i>)	230
RICHARD VAN EMDEN	Boy Soldiers of the Great War (<i>Róbert Károly Szabó</i>)	234
	CHRONIQUE	
DOMINIK TÓTH	Compte rendu du colloque « L'Histoire au cinéma » . .	239
ATTILA PAPP	Le souvenir du régiment Puma à Almádi	245

СОДЕРЖАНИЕ

	ИССЛЕДОВАНИЯ	
БАЛАЖ НЕМЕТ – ЙОЖЕФ ПАДАНЬИ – ЭМИЛ ХАМЗА	Эффективность огнестрельного оружия при осаде Зриньи-Уйвара (Новый Зрин) в 1664-ом году. II. Косвенный подход к баллистическим испытаниям с помощью использования снарядов Зриньи-Уйвара . . .	3
АНДРАШ МОЛНАР	Заключенные тюрьмы замка Йозефштадт. Письмо Имре Нарай со списком имён 1853-ого года.	57
	ПУБЛИКАЦИЯ	
МАРТОН ТОШЕР	Пелеканон - пример поздневизантийской и ранней османской тактики	101
МАТЭ ТАМАШ	Транспортировка урегулирование и кооперация: одна сделка по снабжению армии и отчет по ней в Габсбургской монархии начала XIX-ого века.	123
	БАЗА ДАННЫХ	
ГАБОР БОНА	Офицеры национальной армии, павшие смертью героев в 1848/1849-их годах. Часть I. (А–К)	153
	МАСТЕРСКАЯ	
ИШТВАН ШЕРЕШ	Офицерский состав свободных добровольческих войсковых формирований Шандора Рожа в 1848-ом году	215
	ОБЗОР	
ЙОЖЕФ ХАЙАГОШ	Аристид Дешёфи, храбрый, доблестный рыцарский гусарский генерал (<i>Кристиан Кемень</i>)	225
КРИСТИАН КЕМЕНЬ	История и архив документов битвы при Солноке 5-ого марта 1849-ого года (<i>Йожеф Шоймоши</i>)	230
РИЧАРД ВАН ЭМДЕН	Boy Soldiers of the Great War. Мальчишки-солдаты Великой войны (<i>Карой Роберт Сабо</i>)	234
	ХРОНИКА	
ДОМИНИК ТОТ	Отчет о конференции называемой «История, экранизированная в фильме».	239
АТТИЛА ПАП	Воспоминание полка Пума в Альмади	245

Műszaki szerkesztés: Gróf István
Tördelés: Pénzes Bettina

Nyomdai kivitelezés:
HM Zrínyi Geoinformációs és Toborzástámogató
Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság,
Kreatív Tervező és Sokszorosító Igazgatóság
Felelős vezető: Pásztor Zoltán igazgató

REVUE D'HISTOIRE MILITAIRE

Publication trimestrielle de l'Institut
et du Musée d'Histoire Militaire

Fondée en 1888

Redacteur en chef: László Pászti

Editorial: Gréta Somogyi, Zsófia Medgyesy

Comité éditorial

János B. Szabó, Tibor Balla, Gábor Bona,
Attila Bonhardt, Norbert C. Tóth, István
Czigány, Tamás Csikány, Pál Germuska, Róbert
Hermann (President), Csaba Horváth, Miklós
Horváth, Gyula Kedves, József Kelenik, Katalin
Mária Kincses, Gábor Kiss, Balázs Lázár,
Ferenc Lenkefi, Kálmán Mészáros, Imre Okváth,
Ferenc Pollmann, Gergely Pál Sallay, Sándor
Szakály, Norbert Számvéber, László Tóll, János
Varga J., László Veszprémy

Conseillers scientifiques

Gábor Ágoston, Tibor Hajdu, György Markó,
Géza Pálffy, Erwin A. Schmidl, Vladimír Segeš,
Ferenc Tóth

Éditée par l'Institut et le Musée
d'Histoire Militaire

(Ministère de la Défense)

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B, Ungarn
Postanschrift: Budapest, Pf. 431. H-1438

Rédaction et Maison d'Édition

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B, Ungarn
Postanschrift: Budapest, Pf. 431. H-1438

E-mail:

hadtortenelmi.kozleменyek@gmail.com

Version électronique:

<https://epa.oszk.hu/00000/00018>

Tarif d'abonnement

4800 HUF (annuel), 1200 HUF (trimestriel)

Diffusée par

Magyar Posta Rt.

Centre d'Affaires et Logistique

Abonnement à l'étranger

Hírlapterjesztési Központ

1 Orczy tér Budapest H-1089 Hongrie

Adresse postale: Budapest H-1900

E-mail: hirlapelofizetes@posta.hu

ВОЕННО-ИСТОРИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК

Поквартальный Журнал Института
и Музея Военной Истории

Год основания: 1888

Главный редактор: Ласло Пасти

Редактор: Грета Шомоджи, Жофия Медьеш

Редакционная коллегия

Янош Б. Сабо, Тибор Балла, Габор Бона,
Аттила Бонхардт, Норберт Ц. Тот, Иштван
Цигань, Тамаш Чикань, Пал Гермушка, Роберт
Херманн (председатель), Чаба Хорват, Миклош
Хорват, Дюла Кедвеш, Йозеф Келеник,
Каталин Мариа Кинчеш, Габор Кишш, Балаж
Лазар, Ференц Ленкефи, Кальман Месарош,
Имре Окватх, Ференц Поллманн, Гергей Пал
Шаллаи, Шандор Сакай, Норберт Самвебер,
Янош Й. Варга, Ласло Толл, Ласло Веспреми

Консультативный совет

Габор Агоштон, Тибор Хайду, Дьёрдь Марко,
Геза Палфи, Имре Окватх, Эрвин А. Шмидл,
Владимир Сегеш, Ференц Тот

Издает: Институт и Музей
Военной Истории

Министерства Обороны

1087 Будапешт, Дорога Керепеси 29/Б, Венгрия
Почтовый адрес: Будапешт П/я. 431. H-1438

Редакция и Издательство

1087 Будапешт, Дорога Керепеси 29/Б, Венгрия
Почтовый адрес: Будапешт П/я. 431. H-1438

Адрес E-Mail:

hadtortenelmi.kozleменyek@gmail.com

Электронный вариант:

<https://epa.oszk.hu/00000/00018>

Абонементная плата по подписке

На 1 год 4800, на 1 квартал 1200 форинтов

Распространяет

Коммерческий и Логистический Центр А/О
Венгерская Почта

Подписка за границей

В Бюро подписки на газеты

Hírlapterjesztési Központ

1. Orczy tér Budapest H-1089 Венгрия

Почтовый адрес: H-1900 Budapest,

e-mail: hirlapelofizetes@posta.hu

E számunk tartalmából

„Magyarországon sokan foglalkoztak már a nomád taktika kérdéseivel és az oszmán hadserevezetettel, de mintha a korai oszmánok harcai kimaradtak volna az érdeklődés köréből. A szultánok hadinépe szinte csak attól a ponttól vált a hazai kutatás tárgyává, miután a 14. század végétől kezdett érintkezésbe lépni a Magyar Királysággal is. Pedig addigra már komoly szervezeti és taktikai fejlődésen ment át, és érdemes erre kitékinteni.

A korai oszmán hadsereg megismerésének legjobb módja az, ha a bizánciakkal vívott első csatáikat vesszük szemügyre.”

(Tócsér Márton)

„1815 decemberében Joseph L. Seckel, a kanizsai Handelshaus Israel Lackenbacher cégjegyzésre felhatalmazott számvevője beadványt írt a helyi katonai ellátási fiókraktárnak. A beadványban azt kérvényezte, hogy a kereskedőház raktárában levő 52 zsák gabonát szállítsák át a fiókraktárba, egyrészt mert szükség van a helyre, másrészt pedig a zsákokat már szétrágták az egerek, és ez minőségromlást okoz a terményben is. A gabona átvétele azonban nem történt meg. 1816 júniusában ezért Seckel már a városi tanács számára küldte el beadványát, hogy az továbbítsa az ellátási segédnek. Ebben elhatárolódott az esetleges követeléstől, és a továbbiakban a kereskedőház nem vállalt felelősséget a gabonáért.”

(Tamás Máté)

„[...] a korábbi szakirodalom és az egyes – többnyire hiteles forrásokot nélkülöző – híradások szerint a lovascsapatot hivatalosan feloszlatták a délvidéki »kisháború« során elkövetett atrocitásaik és kihágásaik miatt, Rózsa Sándor ellen pedig hadbíróági eljárás is indult. Korábbi kutatásaink viszont hitelesen bizonyítják, hogy a csapat – a szegedi nemzetőrökkel együtt – csupán meghatározott időre vállalt katonai szolgálatot, amit jócskán túl is teljesítettek, a katonai vizsgálatok pedig teljes egészében tisztázták Rózsa Sándor nevét. Továbbiakat csupán a hamarosan esedékes aradi levéltári kutatás után tudunk írni a témában, s feltehetően a csapat tiszti- és altiszti karáról is újabb adatokkal igazíthatjuk ki jelen összefoglalásunkat.”

(Seres István)

9 770017 650840 2 4 0 0 1